

Discussie 5

J. VERISSIMO SERRAO heeft drie kleine vragen en één suggestie. Vooreerst vraagt hij zich af of de Vlamingen in Lissabon de kapel in de Dominicanenkerk, die ze reeds betrokken vanaf de 15de eeuw, steeds behouden hebben als plaats voor hun eredienst. Ten tweede wenst hij te weten of er iets bekend is over het drukken van Vlaamse boeken in Portugal of althans bestellingen vanuit Vlaanderen voor het drukken van boeken. Tenslotte vraagt hij of men weet heeft van Vlamingen als slachtoffers van de inquisitie in Lissabon. Zijn suggestie gaat over het opzetten van biografische repertoria van Portugezen in Vlaanderen en Vlamingen in Portugal in de 15de tot 17de eeuw (noch in Portugal noch in Vlaanderen zijn dergelijke repertoria voorhanden). Tenslotte dankt en feliciteert hij de organisatoren van het colloquium in de persoon van A. Vandewalle. Professor Everaert antwoordt op de eerste vraag dat de kapel, oorspronkelijk van het H. Kruis, later genoemd van St.-Andreas, voor de Vlaamse confrerie drie functies had: 1° als vergaderplaats voor de occasionele bijeenkomsten op zondag en een verplichte bijeenkomst op het patroonsfeest; 2° als plaats voor de graftomben van rijke Vlaamse handelaars, wat trouwens een belangrijke bron van inkomsten vormde voor de broederschap; en 3° als toevluchtsoord voor de Vlaamse zeelieden. Gezien er in Lissabon geen hospitaal voor deze mensen bestond, ondervindt de confrerie dit gedeeltelijk door sociale hulpverlening. Verder wijst hij erop dat de archieven van de Vlaamse natie in Lissabon voor het grootste deel verloren gingen bij de aardbeving van 1755 en dat enkel de stichtingsakte van 1460 bewaard bleef. Op de tweede vraag antwoordt Everaert dat er geen export was van Portugese boeken naar Vlaanderen, wel van Vlaamse boeken naar Portugal maar dan wel in beperkte mate, meer bepaald boeken gedrukt door de Moretussen. Op de derde vraag is het antwoord dat, na een golf van vervolgingen om religieuze motieven omstreeks 1555, de inquisitie in het begin van de 17de eeuw nogmaals opgetreden is tegen Vlamingen op beschuldiging van ketterij, maar in realiteit wegens smokkel in combinatie met de Noordelijke Nederlanden. Deze gevallen waren evenwel uiterst zeldzaam en hielden trouwens helemaal op na 1620. Wat de suggestie van biografische repertoria betreft stelt Everaert dat hij het een goed idee vindt en het trouwens reeds onderzocht heeft, maar het is moeilijk om voldoende medewerkers te vinden. Er zou bovendien behalve de biografieën ook een bibliografisch gedeelte moeten gemaakt worden. Er is ook nood aan onderlinge samenwerking en uitwisseling van gegevens tussen de Vlaamse en de Portugese ploegen. Bijvoorbeeld mag voor het Portugees gedeelte de informatie uit de stadsarchieven van Antwerpen en Brugge niet over het hoofd gezien worden.